

سه شنبه 18 اسفند 1394 - 28 جمادی الاول 1437 - 8 مارچ 2016

محمدعلی میرزا که چندی در نواحی مرزی ایران به هوای تصرف تاج و تخت بسر می برد. مایوسانه ایران را ترک و به روسیه عزیمت نمود...

* 18 اسفند درگذر تاریخ

* محمدعلی میرزا که چندی در نواحی مرزی ایران به هوای تصرف تاج و تخت بسر می برد. مایوسانه ایران را ترک و به روسیه عزیمت نمود (1290 ش)

* توقیف جرائد به دستور رضاخان میرپنج (1300 ش)
اشاره:

یک سال پس از کودتای سوم اسفند 1299 ش، در ابلاغیه وزارت جنگ، رضاخان خود را به صراحت، مسبب اصلی کودتا معرفی کرد.

در پی آن، جرائد آزادی خواه، به شدت به سردار سپه و حکومت نظامی اعتراض کردند. باردیگر در هفدهم اسفند، اعلامیه شدیدی از سوی وزارت جنگ صادر شد که مدیران جرائد را به توقیف و تنبیه تهدید می نمود. این عوامل، مدیران جرائد را به واکنش و اعتراض واداشت. در روز هجدهم اسفند، یکی از روزنامه ها، در مقاله بسیار اعتراض آمیزی، به سردار سپه تاخت و اقدامات او را به شدت به باد انتقاد گرفت.

به محض انتشار روزنامه، چند قزاق مامور توقیف مدیر آن روزنامه شدند که او به محض اطلاع، به سفارت روس پناه برد. برخی دیگر از مدیران جرائد نیز از بیم حکومت نظامی به حرم حضرت عبدالعظیم رفتند اما هنگامی که امنیت خود را در خطر دیدند به سفارت روس پناهنده شدند. سرانجام کوشش تحصن کنندگان و سفیر روسیه، سردار سپه را به پذیرش لغو حکومت نظامی وادار کرد، هرچند که وی به این تعهد خود عمل نکرد.

* بازگشت «احمد قوام»

از سفر شوروی و مذاکره با مقامات این کشور (1324 ش)
اشاره:

با شروع جنگ جهانی دوم و اشغال کشور توسط نیروهای متفقین، قرار بر این شد که با پایان جنگ، نیروهای اشغالگر خاک ایران را ترک کنند. در این میان انگلستان و آمریکا برای وادار ساختن شوروی به خروج از ایران، نیروهای خود را از کشور تخلیه کرده و شوروی را در برابر مجامع جهانی و فشار افکار عمومی قرار دادند.

در این حال دولت شوروی علی رغم تعهدات قبلی، به حضور در ایران ادامه داد و علاوه بر دخالت در امور داخلی کشور، از خودمختاری آذربایجان و حزب دموکرات به رهبری سید جعفر پیشه‌وری نیز حمایت می کرد. این وقایع به شکایت ایران از شوروی در سازمان منجر گردید. با شکایت ایران، سازمان ملل از دو کشور خواست تا برای حل و فصل کار، از طریق مذاکره عمل نمایند. از این رو، قوام السلطنه در آخر بهمن 1324 به شوروی سفر کرد. در جریان این مذاکرات، دولت کرمین پیشنه‌ادی 6 ماده‌ای ارائه نمود که به رسمیت شناختن خودمختاری آذربایجان از سوی ایران و امتیاز تأسیس شرکت مختلط نفت ایران و شوروی برای استخراج نفت شمال، مهم ترین مواد آن بود. درخواست های استعمارگونه شوروی باعث شد تا قوام السلطنه ضمن تسلیم اعتراض نامه به

دولت شوروی، در پایان سفر بیست روزه خود به ایران باز گردد.

پس از آن، مسأله حضور نیروهای روس در ایران در شورای امنیت سازمان ملل مطرح گردید و در نهایت با وساطت مجامع جهانی، نیروهای اشتغالگر در خرداد سال بعد، ایران را ترک کردند. با خروج این افراد، دولت ایران نیز غائله خودمختاری آذربایجان را نیز سرکوب کرد.

* ایران و آلمان در زمینه تأسیس شرکت مختلف نفت به توافق رسیدند (1350 ش)

* دانشجویان ایرانی در واتیکان، سیستم بی رحمانه سرکوبی و شکنجه ایران را محکوم کردند و در نامه ای خطاب به پاپ، از ایشان خواستند تا سفیر ایران در واتیکان را اخراج کند.
(1356 ش)

* حدود 30 نفر از دانشجویان ایرانی در کالج دلتا در شهر ایست لنسینگ ایالت میشیگان، در اعتراض به حوادث شهرهای قم و تبریز دست به اعتصاب غذا زدند. (1356 ش)

* انتخابات پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی (1374ش)

اشاره:

انتخابات پنجمین دوره مجلس شورای اسلامی، در ۱۸ اسفند ۱۳۷۴ برگزار گردید. در این دوره از انتخابات مجلس شورای اسلامی، علاوه بر جامعه روحانیت مبارز تهران و گروه‌های پیرو خط امام (ره)، حزب سیاسی تازه تأسیس جمعی از کارگزاران سازندگی ایران به رقابت پرداختند.

در تاریخ ۱۲ خرداد ۱۳۷۵ نخستین جلسه مجلس پنجم برگزار شد.

رئیس مجلس پنجم حجة السلام و المسلمین علی اکبر ناطق نوری و نائب رئیس‌ان وی، حسن روحانی و محمدعلی موحدی کرمانی بودند. محمد باقر نوبخت حقیقی سخنگوی مجلس پنجم بود.

* درگذشت سیمین دانشور، نویسنده و مترجم ایرانی (1390ش)

اشاره:

دانشور در سال ۱۳۰۰ شمسی در شیراز متولد شد. او فرزند محمدعلی دانشور (پزشک) و قمرالسلطنه حکمت (مدیر هنرستان دخترانه و نقاش) بود. تحصیلات ابتدائی و دبیرستان را مدرسه انگلیسی مهرآئین انجام داد و در امتحان نهائی دیپلم شاگرد اول کل کشور شد. سپس برای ادامه تحصیل در رشته ادبیات فارسی به دانشکده ادبیات دانشگاه تهران رفت. دانشور، پس از مرگ پدرش در ۱۳۲۰ شمسی، شروع به مقاله‌نویسی برای رادیو تهران و روزنامه ایران کرد، با نام مستعار شیرازی بی‌نام.

در سال ۱۳۲۷ مجموعه داستان کوتاه آتش خاموش را منتشر کرد که اولین مجموعه داستانی است که به قلم زنی ایرانی چاپ شده‌است. مشوق دانشور در داستان‌نویسی فاطمه سیاح، استاد راهنمای وی، و صادق هدایت بودند. در همین سال با جلال آل‌احمد، که بعداً همسر وی شد، آشنا شد. در ۱۳۲۸ با مدرک دکتری ادبیات فارسی از دانشگاه تهران فارغ‌التحصیل شد. عنوان رساله وی «علم‌الجمال و جمال در ادبیات فارسی تا قرن هفتم» بود (با راهنمایی سیاح و بدیع‌الزمان فروزانفر). دکتر سیمین دانشور به سال ۱۳۲۷ زمانی که در اتوبوس نشسته بود تا راهی شیراز شود با جلال آل‌احمد نویسنده و روشنفکر ایرانی آشنا شد در سال ۱۳۲۹ با آل‌احمد ازدواج کرد. دانشور در ۱۳۳۱ با دریافت بورس تحصیلی به دانشگاه استنفورد رفت و در آنجا دو سال در رشته زیبایی‌شناسی تحصیل کرد.

وی در این دانشگاه نزد والاس استنجر داستان‌نویسی و نزد فیل پریک نمایش‌نامه‌نویسی آموخت. در این مدت دو داستان کوتاه که دانشور که به زبان انگلیسی نوشته بود در ایالات متحده چاپ شد. پس از برگشتن به ایران، دکتر دانشور در هنرستان هنرهای زیبا به تدریس پرداخت تا این که در سال ۱۳۳۸ استاد دانشگاه تهران در رشته باستان‌شناسی و تاریخ هنر شد. اندکی پیش از مرگ آل‌احمد در سال ۱۳۴۸، رمان سووشون را منتشر کرد، که از جمله پرفروش‌ترین رمان‌های معاصر است. در سال ۱۳۵۸ از دانشگاه تهران بازنشسته شد. از سیمین دانشور همواره بعنوان یک جریان پیشرو و خالق آثار کم نظیر در ادبیات داستانی ایران نامبرده می‌شود. سیمین دانشور در هجدهم اسفندماه سال ۱۳۹۰ در خانه‌اش در تهران درگذشت.

* 28 جمادی الاول

درگذر تاریخ

* درگذشت «علی بن

عباس بغدادی» معروف به

«ابن رومی» شاعر عرب

(283 ق)

اشاره:

علی بن عباس بن جریر بغدادی، مکنی به ابوالحسن و معروف به ابن رومی و ابن جریر از مشاهیر شعرای اواخر قرن سوم هجری می‌باشد که با فصاحت و بلاغت شعر می‌سرود. ابن رومی در جوانی علوم متداول زمان خود را آموخت و در سرودن شعر نیز مهارتی بسیار یافت. از آن جا که ابن رومی با دیدی انتقادی با مسائل اجتماعی برخورد می‌کرد، اشعار او نشان دهنده واقعیات ملموس جامعه‌ی آن روز است. وی هرچند که در اشعار خود از الفاظ فصیح و زیبا استفاده می‌کرد ولی دارای نوعی بددلی و بدفالی در زندگی بود؛ به طوری که هرچه را که به نظرش نامبارک می‌آمد، ترک می‌نمود. هرچند آن چیز، خجسته نیز باشد. ابن رومی در زمان معتضد بالله، شانزدهمین خلیفه عباسی، توسط وزیر خلیفه مسموم گردید و درگذشت. گویند که وزیر از ترس هجو ابن رومی وی را مسموم گردانید.

* تولد «حاج ملاعلی میرزا خلیلی» فقیه و عالم بزرگ ایرانی (1226 ق)

اشاره:

حاج ملاعلی میرزا خلیلی پس از طی تحصیلات مقدماتی، دروس عالی خود را نزد عالمانی هم‌چون شریف العلماء، ملاءکریم کرمانی و ملا اسماعیل بروجردی گذراند. وی در فقه، اصول فقه و ریاضی، مهارت کافی داشت و در مدت زمانی کوتاه، فقهی دانا و ریاضی‌دانی برجسته شد. این عالم ربانی تا واپسین لحظات عمر، به تحقیق، مطالعه و تألیف اشتغال داشت. از میرزا خلیلی،

کتب متعددی به یادگار مانده است که از آن جمله می‌توان به کتاب حَزَائِنُ الاحکام اشاره کرد. این فقیه وارسته سرانجام در سال 1297 در 71 سالگی در نجف اشرف جان به جان آفرین تسلیم نمود و به لقای معبود شتافت.

* رحلت عالم مجاهد
«میرزا محمدحسن آشتیانی»
از رهبران مبارز نهضت تنباکو
و از شاگردان شیخ انصاری
در تهران (1319 ق)
اشاره:

میرزا محمدحسن آشتیانی از علمای برجسته عالم تشیع و از شاگردان ویژه شیخ مرتضی انصاری بود. وی پس از درگذشت شیخ انصاری به تهران آمد و به نشر اندیشه‌های شیخ پرداخت. میرزای آشتیانی به همراه علمای معتبر دیگر به مخالفت با امتیاز انحصار خرید و فروش توتون و تنباکو به یک شرکت انگلیسی از سوی دولت ناصرالدین شاه پرداخت. تا این که با انتشار فتوای میرزای شیرازی در تحریم تنباکو، این امتیاز تحمیلی ملغی گردید.
کُتُبِ الوَقْف، احکامُ الاوانی و نیز بَحْرُ الفوائد و... از جمله تألیفات ایشان است. این عالم ربانی و فقیه بزرگ سرانجام در سال 1319 ق در تهران وفات یافت.
جنازه‌ی او را به نجف انتقال داده و در مقبره‌ی شیخ جعفر شوشتری دفن کردند.

* 8 مارچ درگذر تاریخ

* مرگ «جان اریکسون» مهندس و مخترع سوئدی (1889م)

* آغاز حاکمیت حزب بعث
در سوریه (1963م)

* آغاز مبارزه «جبهه آزادی بخش مورو» علیه حکومت «مارکوس» در فیلیپین (1968م)

* روز جهانی زن